

תנ"ך

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – ספר בראשית – (40×2) – 80 נקודות
פרק שני – נושאי ההרחבה – (20×1) – 20 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.
- הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — ספר בראשית (80 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2.

בכל שאלה ענה על סעיף א — חובה (25 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (15 נקודות).

(לכל שאלה — 40 נקודות)

1. קרא בראשית, י"א, 9-1.

ב וַיְהִי כָּל-הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים: וַיְהִי בְּנִסְעֵם
 ג מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְּקֶעֶה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
 אֶל-רֵעֵהוּ הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשִׂרְפָּה וְתִהְיֶה לָּהֶם
 ד הַלֵּבָנָה לְאַבָּן וְהַחֲמֹר הִיָּה לָהֶם לְחֶמֶר: וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה וְנִבְנֶה-
 לָנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ שֵׁם כְּפִן-נְפֹץ עַל-
 ה פְּנֵי כָּל-הָאָרֶץ: וַיֵּרֶד ה' לִרְאוֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמִּגְדָּל
 ו אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: וַיֹּאמֶר ה' הֵן עַם אֶחָד וְשָׁפָה אֶחָת
 לְכָלם וְזֶה הַחֲלֹם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא-יִבְצֵר מֵהֶם כָּל אֶשֶׁר
 ז יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת: הִבֵּה נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ
 ח אִישׁ שִׁפְתֵי רֵעֵהוּ: וַיִּפֶץ ה' אֶתם מִשָּׁם עַל-פְּנֵי כָּל-הָאָרֶץ
 ט וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר: עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי-שָׁם
 בָּלַל ה' שִׁפְתֵי כָּל-הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפִּיצָם ה' עַל-פְּנֵי
 כָּל-הָאָרֶץ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) על פי הכתוב, הסבר מהי התוכנית של בני האדם ומהי מטרתה. (10 נקודות)

(2) ציין שתי פעולות שה' עושה כדי למנוע את התוכנית של בני האדם, והסבר כיצד באמצעות כל אחת מן

הפעולות שציינת ה' מונע מהם לממש תוכניתם. (15 נקודות)

(שים לב: סעיפים ב-ג של השאלה בעמוד הבא.)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוק 4 בקטע שלפניך וגם **שמואל ב**, ז', 8-9.

בשני הקטעים האלה מוזכרת עשיית שם.

(1) בנוגע ל**כל אחד** מן הקטעים, כתוב מיהו הדובר המזכיר עשיית שם, והסבר על פי ההקשר מהי המשמעות של

עשיית שם בכל אחד מן הקטעים. (8 נקודות)

(2) על פי המשמעות של עשיית שם ב**בראשית**, י"א, בני האדם מוצגים בסיפור מגדל בבל באופן שלילי.

האם אתה מסכים עם קביעה זו? נמק את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (7 נקודות)

ג. קרא פסוק 5 בקטע שלפניך.

(1) הנאמר בפסוק זה יוצר קושי תאולוגי (קושי בתחום האמונה).

הסבר את הקושי. (7 נקודות)

(2) קרא את פירוש רש"י שלפניך.

[בא] ללמד לדיינין שלא ירשיעו את הנדון עד שיראו ויבינו.

לפי פרשנות זו, הסבר מהו המסר החינוכי הבא לידי ביטוי בפסוק 5. (8 נקודות)

א וַיֹּאמֶר ה' אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית
 ב אֲבִיךָ אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֵרָאָה: וְאָעֲשֶׂךָ לְגֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ
 ג וְאֶגְדְּלָה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה: וְאֶבְרַכָּה מִבְּרַכְיֶיךָ וּמִקְלָלְךָ אֲדֹר
 ד וְנִבְרַכְוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפָּחֹת הָאָדָמָה: וְיִלְךְ אַבְרָם כֹּאֲשֶׁר דִּבֶּר
 ה אֱלֹהֵי ה' וְיִלְךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים
 ו שָׁנָה בִּצְאָתוֹ מִחָרָן: וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט
 ז בֶּן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-דֹּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ
 ח בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶצָה כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹד
 ט אַבְרָם בָּאֶרֶץ עַד מָקוֹם שְׁכֵם עַד אֵלּוֹן מוֹרָה וְהַכְנַעֲנִי אִז
 י בָּאֶרֶץ: וַיֵּרָא ה' אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לוֹדַעַךְ אֶתְּךָ אֶת-הָאֶרֶץ
 יא הַזֹּאת וּבֶן שָׁם מִזִּבְחַ לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו: וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם
 יב הַהִרָה מִקְדָּשׁ לְבֵית־אֱלֹהִים וַיֵּט אֹהֶלָה בֵּית־אֱלֹהִים וְהָעִי מִקְדָּשׁ
 יג וּבֶן־שָׁם מִזִּבְחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה': וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ
 יד וְנֹסֵעַ הַנִּגְבָּה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) ציין מן הקטע שלפניך שתי פעולות של אברם שיכולות ללמד מדוע בחר ה' דווקא בו להיות אבי האומה.

הסבר כיצד כל פעולה מלמדת מדוע נבחר. (15 נקודות)

(2) קרא גם בראשית, י"ח, 20-25.

בפסוקים 23-25 מובאת התגובה של אברהם על החלטת ה'. על פי תגובה זו, הסבר את הבחירה באברהם

להיות אבי האומה. בסס את דבריך על הכתוב. (10 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים 1-3 שלפניך וגם בראשית, כ"ב, 1-3.

(1) ציין נקודת דמיון אחת בין שני הקטעים. (5 נקודות)

(2) בין שני הקטעים יש שוני בנוגע לאפשרות שאברהם יהיה אבי האומה.

הסבר קביעה זו. בסס את דבריך על הכתוב בשני הקטעים. (10 נקודות)

ג. קרא פסוקים 6-8 שלפניך.

בפסוקים אלה ה' מבטיח לאברם שתי הבטחות הקשורות זו בזו, ושתייהן לעתיד הרחוק.

(1) מה הן שתי הבטחות אלה? בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(2) קרא גם בראשית, ט"ו, 16.

על פי פסוק זה, הסבר מדוע יתקיימו ההבטחות רק בעתיד הרחוק. (9 נקודות)

פרק שני — נושאי ההרחבה (20 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 3-4.

חוק

3. קרא ויקרא, כ"ה, 39-46.

לֹט וְכִי־יִמּוֹךְ אֶחִיךָ עִמָּךְ וְנִמְכַּר־לָךְ לֹא־
 מ תַּעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֶת עֶבֶד: כְּשֹׁכִיר כְּתוּשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד־שְׁנַת
 מא הֵיבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ: וַיֵּצֵא מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל־
 מב מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל־אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב: כִּי־עֲבָדִי הֵם אֲשֶׁר־
 מג הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרַת עֶבֶד: לֹא־
 מד תִּרְדֶּה בּוֹ בְּפֶרֶךְ וִירָאת מֵאֱלֹהֶיךָ: וְעֲבָדְךָ וְאִמְתְּךָ אֲשֶׁר יִהְיֶה
 לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבְתֶיכֶם מֵהֶם תִּקְנֶנּוּ עֶבֶד וְאִמָּה:
 מה וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגֵּרִים עִמָּכֶם מֵהֶם תִּקְנֶנּוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם
 מו אֲשֶׁר עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאֶרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְאֻחָזָה:
 וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֹתָם לְבָנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לְרֵשֶׁת אֻחָזָה לְעַלְם בְּהֶם
 תַּעֲבֹדוּ וּבְאֵחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאֻחֵיו לֹא־תִרְדֶּה בּוֹ
 בְּפֶרֶךְ:

יש הטוענים כי התורה מתנגדת לעבדות, אך אינה דורשת לבטל אותה לחלוטין.

א. הבא מן הקטע שלפניך שתי ראיות שיכולות לחזק את הטענה שהתורה מתנגדת לעבדות, והסבר אותן.

(14 נקודות)

ב. הבא מן הקטע שלפניך ראיה אחת שיכולה לחזק את הטענה שהתורה אינה דורשת לבטל את העבדות לחלוטין,

והסבר אותה. (6 נקודות)

חוכמה

4. קרא איוב, מ', 1-5.

וַיַּעַן הָאֱלֹהִים אֶת־אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: הֲרֵב
 עֲסֻשְׁדֵי יִסּוּר מִזִּכְיָח אֱלֹהִים יַעֲנֶנָּה: וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת־
 הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר: הֵן קָלָתִי מָה אֲשִׁיבָךְ יָדִי שְׁמָתִי לְמוֹפִי: אַחַת
 דִּבַּרְתִּי וְלֹא אָעֲנֶה וּשְׁתִּים וְלֹא אוֹסִיר:

א. בפסוקים 1-2 בקטע שלפניך ה' מסיים לענות על הטענות של איוב ובא אליו בדרישה.

מה דורש ה' מאיוב בפסוק 2? (8 נקודות)

ב. את תגובתו של איוב בפסוקים 4-5 אפשר להבין בשתי דרכים מנוגדות: הבעת כניעה בפני האל או התרסה כנגדו.

בחר באחת מן הדרכים והסבר איזה פסוק מחזק את הדרך שבחרת. (12 נקודות)

בהצלחה!